

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO Y ZAGRANICZNEGO.

Z WARSZAWY DNIA 8. KWIEŃNIA ROKU 1800. we WTOREK.

z Londynu dnia 15. Marca.

Słychać, iż w *Cork* w *Irlandyi* znaczne korpus wojska zebrało się, które przeznaczone ma być do wyprawy na brzegi *Francuzkie*.

W *Kayennie* miały powstać rozruchy pomiędzy murzynami i dla tego *Anglicy* z *Martyniki* myślą tam przedsięwziąć wyprawę.

Xiąże *Portland* posłał listy okolne do Konsulów w *Tanger*, *Algierze*, *Tunis*, i *Tripolis*, aby za zezwoleniem Cesarza *Marokańskiego* zakupili w *Bawaryi* ile możności iak najwięcej zboża.

Wczoraj Xiąże *de Galles* dawał wielki obiad dla Xiążąt *Jork*, *Clarence*, Hrabiego *d'Artois*, 3. synów bywszego Xiążęcia *Orléans*, i Xiążęcia *Oranij*, na tym obiedzie znajdował się także Hrabia *Staremborg* poseł *CesarSKI*.

Dla naszych obu Izb Parlamentowych ma być wystawiony nowy gmach, który w 3. lata po ukonczoney terazniejszey sefssyi będzie zupełnie dokonany. P. *Wyatt* podał rys w tey mierze. Ten nowy dom Parlamentowy będzie wystawionym po skutecznoney Unii z *Irlandyą*.

Biskup *Londyński* zachęca majątnych mieszkańców, aby dla dobra ubogich ile możności mało chleba używali.

W *Cork* w *Irlandyi* doktor *Lynn* oskarżony o zdradę kraju został ściętym.

Lord *Moir* i G. *Abercromby* będą dowodzić dwiema wyprawami w układzie będącemi. G. *Steward* i *Grey* dowodzić będą wojskiem do 20 tysięcy wynoszącym. Pierwsza wyprawa ma być przeznaczona na morze szrodziemne.

Tutejszy dom Handlowy *Vaudyck* i *Ge-*

wers za zezwoleniem Rządu naszego, udał się do Rządu *Francuzkiego* z prozbą o wolny wywóz znaczney ilości zboża z *Francyi*. Pierwszy Konsul podług gazet tutejszych zezwolił na tę prozbę, a Rząd nasz wydał potrzebne rozkazy do uskutecznienia zawartego kontraktu. Dom wspomniony wywiezie z *Francyi* 25. tysięcy korey zboża. W zamianę mają być przystawione do *Francyi* pewne towary kolonialne. *Kandykk*, który się przez czas nieiaki w *Paryżu* bawił, przybył znowu do *Dover*. Ta powolność *Buonaparty* wielkie tu wzbudza zażenowanie.

Zaięte przez kapra *Francuzkiego* *Mars* okręty, fą *Aclif* naładowany drzewem do budowli przeznaczony do *Portsmouth*, i *Braterstwo* przeznaczony do brzegów *Gwinei*. Kapr *Francuzki* zaiął także okręt *Palladium* z *Cork* do *Jamaiki* płynący.

Parlamentowi naszemu podane zostały 2. petyeje od 28,028. czeladzi z manufaktur *Chester* *York* &c. żądających większej od swoich majstrow zapłaty.

Parlament zatrudnia się także ciągle frzodkami do zmniejszenia drogości zboża, węgla, papieru &c. Gdy na dniu 6. złożony był raport względem naznaczenia nadgrod za przywóz zboża z morza szrodziemnego, względem używania innych gatunkow żywności, względem zakazu palenia wodek &c. P. *Nichols* oświadczył, iż dowóz zboża z morza frzodziemnego i *Ameryki* nie będzie dostatecznym, gdy niedostatek jego daie się czuć wszędzie począwszy od *Konstantynopola* aż do *Gibraltaru*, w *Barbaryi* zaś zaraza panuje. Morze *Baltyckie* jest w tey mierze najważniejszym

dla *Anglij*, lecz ktoż wie jeżeli wywoz zboża z krajów iemu pobliskich dozwolonym zostanie. Ja nie widzę innego zaradzenia temu złemu, iak w pokoju. Lecz te uwagi P. *Nichols* nie pozyskały skutku.

W Parlamencie *Irlandzkim* Kanclerz złożył obraz przychodów i wydatków na rok terazniejszy, który zapewne ostatnim jest z pomiędzy podawanych dotąd Parlamentowi *Irlandzkemu*. *Irlandya* potrzebuje na rok terazniejszy 7,156,201. funtów, z których 4,500,000. muszą być pożyczone, a na opłacenie od tej summy prowizyów, wniesione jest podwyższenie taxów na skóry, papier, likwory, okna, lokaiów, herby na karetach &c.

O *Sidneiu Smith* nie mamy więcej żadnej wiadomości iak tylko, iż odprawił podróż spacerową do *Jerozolimy*.

Dzień 12. był dla całej W. *Brytanij*, dniem postu, pokuty i modłów. Król, familia Krolewska i część dworu była przytomną na bożeństwu.

Rząd rozkazał, iżby mu dano dokładny rachunek o stanie i liczbie wszystkich statków płańskich znajdujących się w *Anglij*, i ażeby ie iak najszybciej do wyprawy przygotowano.

Hrabia *d'Artois* udał się dla oddania pocieszającej wizyty oycu dowodcy Szuanów *Frotté* mieszkającemu pod *Londonem*.

Kommissya obowiązana dostarczać dla ubogich miasta *Londonu*, *Westminster* i *Southwark*, zup *à la Rumford* zdała swój raport. Zebrała ona 5765 funt: lecz gdy ta summa została prawie wyczerpaną, domaga się nowego wsparcia. Wydatek całkowity wynosi 250. funtów na dzień.

z *Paryża* dnia 21. *Marca*.

Na dniu 19. Rząd przyśłał do Trybunatu i Ciała prawodawczego trzech Radców Stanu. Ci w mowach swoich donieśli im, iż sessye ich w dniu następującym kończą się. A chociaż te

przez tak krótki czas trwały, widziano jednak iż nowa Konstytucya i nowi urzędnicy Rządu posiadają zaufanie Ludu, i mogą szczęście iej zagruntować. Mowcy wystawili obraz wszystkich korzyści iakie na Rząd spłynęły od czasu ostatniej Rewolucyi. Konsulowie pragneli także z chęcią uiszczyć najmilsze życzenie swoje, to jest przywrócenie pokoju, lecz *Anglia* odrzuciła pokój. Gdyby na stałym łądzie wojna także zrobiła się potrzebną, na ów czas wszystkich sił należałoby przyłożyć, do prowadzenia iej z największą dzielnością. Późnym Mowcy złożyli Akt Konsulów, który na mocy 33. artykułu Konstytucyi sesyje Ciała Prawodawczego przedłuża, czyli raczej zwołuje ie nadzwyczajnie na dzień 1. *Germinal* (22. *Marca*) dla odbywania obrad swoich aż do dnia 31. *Marca*.

Wczoraj Ciało Prawodawcze zakończyło już swoją zwyczajną sessyą, jutro zaś zbierze się w sessyi nadzwyczajnej.

Jedną z przyczyn przedłużenia sessyów Ciała Prawodawczego ma być, iak mówią tu, iż Rząd nasz oczekuje jeszcze odpowiedzi Dworu *Wiedeńskiego* na ostatnie swoje depesze. Nadzieja pokoju z *Austryą* nie zginęła jeszcze zupełnie. Mają także być procz tego rozmaite projekta dotąd raportem nie podane. wzięte pod rozwagę Ciała Prawodawczego.

Generał *Angielski Knox* zamówił dla siebie w *Paryżu* portret *Buonaparty*.

Słabość *Jozefa Buonaparty* i Kommissarza *Amerykańskiego Murray* sprawiła zwłokę w konferencyach z Kommissarzami *Amerykańskimi*.

Jutro w świątyni zwycięstwa ma być obchodzona uroczystość żałobna na pamiątkę *Washingtona*.

Jenicy i zakładnicy którzy dotąd w *Dijon* się znajdowali, mają być ztamtąd odesłani do *Semur*. Z *Paryża* ustawnie wojska ciągną do *Dijon*.

Był to 15ty regiment strzelców i 12ty regi-

ment huzarów, pomiędzy którymi przyszło do kłótni z powodu kształtu czapek. Każdy regiment wybrał z pomiędzy siebie 8. żołnierzy, którzy odprawili pojedynek w lasku *Boulogne*. Z obu stron kilka ludzi zostało zabitych i rannych. Rząd kazał zaraz jednemu z tych regimentów ztąd wymaszerować.

Generał *Desfolles* przywiozł tu depesze z *Szwajcaryi*, które iak zapewniają z strony Cesarzskiej posłane były. Wkrótce wyjedzie znowu z instrukcyami ściągającemi się do przyszłej kampanij. Przed kilku dniami z powodu rozgłoszonych wieści o pokoju, papiery nasze podniosły się, dziś znowu upadły.

G. *Dumas* mając dane sobie szanowne zlecenie organizowania ważnej cząstki siły zbrojnej Narodowej mającej składać armią odwodową odebrał rozkaz, iżby nie prędzej udał się do *Dijon*, dopoki nie zbierze pierwiastkowych batalionów z ochotników *Paryżkich*; zatrudnia on się właśnie w ten moment ostatniemi tey pracy rozrządzeniami, które będą za dwa dni do publiczney wiadomości podane; aby się ochotnicy oświecić mogli:

1.) Względem tego wszystkiego co się stosuje do ich wpisu, który w tymże samym czasie nastąpi u Prefekta *Paryżkiego* i u G. *Dumas*.

2.) Względem ubioru, ekwipowania się &c. czego modele znajdą u tegoż Generała.

Nareszcie względem wszystkich innych przedmiotów mogących się tyczyć ochotników, którzy sobie zamierzają dać dowód gorliwości o interesy Narodu, o wolność i pomyślność jego. Ci dowiodą oraz swoje poświęcenie się równie szanowne i użyteczne dla Rządu umiającego stworzyć i kierować siłą zbroyną, iak i dla *Francuzów*, którzy w oczach *Europy* usprawiedliwiają swe postępowania.

Kobiety w *Paryżu* nie prześtaiają równie iak i Mężczyźni czeszywać włosow na twarz, tak długo, iż te zakrywają im czoło, oczy, nos, gębę; wkrótce nie będzie można nic więcej widzieć u nich prócz brody. Rozrzucić, zwikłać, spłaszczyć, zaczesać włosy, jest te-

raz iedynym ich zatrudnieniem, na które tym więcej tożą czasu im go więcej mają do stracenia, i im więcej mają chęci pokazać się tym czym są.

Minister interessow wewnętrznych dawał dnia 14 obiad dla członków nowych Władz Departamentu *Sekwany*. Widziano, mowi *Publiciście*, pokazujących się znowu owych Oyców Familij, owych szanowych Negocyan-tów, których Imionami szczyci się szczegulniey *Paryż*, a ich cnotami cała *Francya*. W czasie tey uczty panowała godna uwagi powaga, spełniano następujące zdrowia *Vivat Rzeczpospolita i pokoy; waleczni Obywatele spieszący do Dijon; zgoda wewnątrz kraju; Rolnictwo; handel; kunszt*.

Trybunat na dniu 18. po długich i burzliwych sporach, odrzucił propozycyą Rządu większością 59 kresek przeciw 29. a zatym pierwszy raz większością 30 kresek, chociaż propozycya ta od kommissyi wyznaczoney przyjętą była. Propozycya ta ściagała się do dochodów gruntowych, i sprzedania tychże dochodów do Rzpłtey należących, projekt dążył do przywrocenia feudalności w części nieiakiey.

Konsulowie rzekli *Chazal* nad to nagłemi zajęci interesami, nie mogli wyrachować wszystkich szkodliwych skutków projektu przez Radę Stanu ułożonego, oświeceni iednak przez rozwagi nasze odrzuć zapewne projekt ten, któryby ich przyprawił o utratę popularności, w momencie kiedy mądre ich zarządzenia pozyskały im serca wszystkich.

Jakoż Trybunat mianował zaraz 3 mowców, aby w Ciele Prawodawczym wystawili powody Trybunatu w odrzuceniu propozycji, lecz w tym momencie Konsulowie przyślali poselstwo cofające wzmiankowany projekt.

Obrot iaki wzięło roztrząsanie projektu tego, kazał się spodziewać podobnego wypadku dla projektu organizacyi władz sądowych, wiele mowców powstało przeciw projektowi; wyrzucano, iż zawierał w sobie te same urządzenia, które zawierał

projekt odrzucony względem Trybunału kasacyjnego; naganiano prawo iakie Rząd sobie zostawił nominowania co trzy lata Prezydentów do Trybunałów cywilnych, a co rok Prezydentów do sądów kryminalnych, gdyż takowa podległość i zmienność osob na urzędach będących zmniejsza uszanowanie i zaufanie udzielających, się do sądów obywateli. Naganiano także, że Rząd nominacją Prokuratorów i sędziów sądowych sobie zostawił. Dla czegoż pytał się *Gauhil*, nie było tego zostawić Trybunałom? czy dla tego, iż za czasów monarchij, mianował ich Król? Lecz w owczas było to dla Rządu potrzebnym, dziś gdy wypada takowych nominacyow 1500, a procz tego rocznych 500, czyż można takimi szczełkami odrywać pierwszego Konsula od ważniejszych nierownie interesów: potrzebaby mu mieć kancelaryą dla wydawania Patentow. A do tego Trybunały byłyby ogłoszonemi ze wszelkiej powagi względem takowych urzędników, o których moralności prędzeyby się przekonać były w stanie, i ich zdrożności powściągnąć. Na koniec projekt znaczną większością kresk przyjętym został.

Spokoyna rozwaga Senatu nad poselstwem pierwszego Konsula względem odezwę przez niego do *Francuzow* wydanej, mając szczególną różnicę od zapłału iaki się z tego powodu dał widzieć w Trybunacie, nie od rzeczy będzie położyć ją w całej iey osnowie.

Wypis z protokołu Senatu Konserwatorow 24. Ventose (15. Marca) roku 890.

Senat naradzając się nad komunikowaną sobie przez jednego z Konsyliarzow Stanu w imieniu pierwszego Konsula Odezwą do *Francuzow*, i nad wyrokami pod dniem 15. t. m. zapadłemi, stanowi: iż przeszle do Konsulow Rzpltey, do Ciała Prawodawczego i Trybunatu poselstwo następującey treści:

„Senat Konserwatorow czuwając nad zachowaniem Konstytucyi, znajduje z ukontentowaniem dla niey nowy hold, w rozrządzeniach do iey ustalenia przedsięwziętych. Spiesząc się z objawieniem swego w tey mierze życzenia, pewnym jest, iż wstępuje w ślady szla-

chetnego czucia wszystkich bez wyjęcia *Francuzow*, przychyła się chętnie do ducha panującego i przedsięwziętych od Rządu szredkow, a takowa między nayspierwszemi władzami kraiovemi zgodność, przedstawi nieprzyjacielowi Rzpltey wyobrażenie naszey potęgi. Senat Konserwatorow dzieląc chęci Rządu skłonne do pokoiu, łączy życzenia swoje do życzeń Ciała Prawodawczego i Trybunatu, bądź aby chwalebny pokoy uprzedził zwycięztwo, bądź aby zwycięztwo nakazało pożądany pokoy.“

(podpisano) *Sieyes* Prezydent. *Roger Ducos*. *Lacepede* Sekretarz.

Bywszy kawaler *Boufflers* przybył tu wraz z małżonką swoją. Za wysokim wdaniem się został on z listy emigrantow wymazany.

Municypalność *Bruxelska* wydała proklamacyą do swoich administratorow, w ktorey wystawia im korzyści z ustanowienia szkoły marynarki w *Antwerpij* wynikające, pod zarządzeniem sławnego *Monge* którego tam Rząd posłał.

z Hagi dnia 22. Marca.

Rząd obawiać się zdaie powrotnego wylądowania *Anglikow*, naysmniejszey zatym okoliczności do uzbraiania się nie zaniedbuie. Kazano sprowadzić z *Amerfort* gdzie się wielki park artylleryi znajduje, armaty dla osadzenia niemi nadbrzeża począwszy od *Helder* aż do *Flessyngi*. Wszystkie miejsca zdadne do ufortyfikowania, są z wielkim staraniem i pospiechem naprawiane, i więcej niż 3000. kopców zatrudnia się wysypywaniem okopow. Mowią nawet, iż większa nierownie ich liczba użyta będzie po roztaieniu ziemi.

Armia *Francuzka* codziennie nowe odbiera posiłki, ustawicznie przybywając całkowite bataliony i kupy konkrypeyinych, tak dalece, iż ta armia wynosi już do 20,000. a wkrótce do 25,000 doprowadzoną zostanie.

Minister *Semonville*, który przez trzy dni bawił w *Amsterdamie*, gdzie się znajduje Radzca Stanu *Marmont*, powrócił ztamąd przedwczoray. Domyślają się, iż zamiarem iego podróży było ułatwienie operacyow skarbowych, które ten Radzca imieniem swego Rządu odbywać ma zlecenie.

Miasto *Leyda* podało do pierwszey izby dnia wczorayszego prozbę, przez którą domaga się aby się stosowano do Konstytucyi w ustanowieniu podatkow nadzwyczajnych względnie do

dochodów, nie zaś do posiadanych własności, w przypadku w którymby kray wymagał największych ofiar. Spodziewano się że izba pierwsza przystąpi do porządku dziennego nieuważając na prozbę, lecz po nieiakiich sprzeczkach odesłano to do Kommissyi, która ma względem tego oddzielny przynieść raport.

Obywatel *Hoovens* proponował w drugiey izbie, iżby przesłać poselstwo do izby pierwszej, zapraszając ją do przyspieszenia nowego systemu skarbowego, który na fundamencie artykułu 221. Konstytucyi ma być iednostaynym na całą Rzpltę, i do skutku doprowadzonym przed dniem 23. Kwietnia 1801. roku.

W *Belgium* ma być utworzony korpus ochotników konnych, który do armij pod *Dijon* uda się.

Do *Calais* przybywają dotąd ieszcze depesze z *Anglij*, odsyłane potym kuryerami do *Buonapartego*.

Z rozkazu Generała *Moreau* wiele woyska i artylleryi z *Luxemburga* do *Worms* poszło.

Buonaparte miał oświadczyć, iż *Belgium* jest częścią niecofniętą Rzpltey *Francuzkiej*. Tym samym więc nadzieie pokoju upadły.

Dnia 25. Marca.

Radzca Stanu *Marmont* ieszcze się w *Amsterdamie* znajduje, gdzie dotąd nie może przywieść do skutku pożyczki sześć millionów wynosić mającey.

Wiele woysk *Batawskich* i *Francuzkich* ma się udać do *Greningi* i *Oberyssel*.

z *Norkoping* Dnia 18. Marca.

Mowa którą Król rozpoczął Seym na dniu 15. była następująca:

Wysoko urodzeni, Szlachetni i wysoko szanowni, Zacni, Godni, Uczeni, Rzetelni, Dobrzy Panowie i Mężowie Szwedzcy. „Z najwyższą radością spostrzegam z Tronu moiego zebranych tu was na dniu dzisieyszym, gdyż przekonany jestem, iż mogę złożyć na łonie waszym trokliwość moją dla dobra wiernych poddanych. Od ostatniego Seymu upłynęło już lat ośm, kiedy z tego Tronu Otiec mój, ostatni raz do was mowil, i oświadczył was ukontentowanie iż był Królem wiernego Ludu, który zwołał, dla naradzenia się z nim w zaufaniu i iedności względem interesu Państwa, a to ieszcze w tym czasie, kiedy zapal fanatyczny wszystkie prawie kraie ogarnął, a w dalszym czasie wiele z tych krajów w tak nie-ludzkim i rozwiozłym sposobie poniszczył, rozprzegając najswiętsze związki.

Zupełnie spuszczałem się na waszą przychylność a razem na rzetelność moją z którą wam przekładać będę interesy, nad któremi przymuszeni jesteśmy czynić rozwały, a gdy zaufanie wasze z moim się połączy, na ów czas z tak szlachetnego ziednoczenia nie może wypłynąć iak tylko wspólne dobro, Państwo zostanie mocnym i ściagnie dla siebie szacunek i poważenie u obcych mocarstw. Taki był iego sposób myślenia względem wiernego dla siebie Ludu, i miał ukontentowanie wyrazić wam przy końcu swoją radość względem zgody i iedności w rozwałach. Nie myślał on pod ów czas iż jest bliskim tey śmierci, ktorey szukał tak często na polu bojów przeciw nieprzyjacielowi Państwa, lecz ktorey niespodziewał się znaleźć od własnego zdradzieckiego pod danego.

Lecz iakże smutną i ciężką rzeczą jest dla mnie, iż gdy pierwszy raz z Tronu przemawiam do mego wiernego Ludu, muszę tu przypomnieć zbrodnię, która nigdy nieznaną w kraju naszym, a nawet za niepodobną uznana była. Jak bolesne czucie wspomnienie to wzbudziły musiało w sercu moim, gdybym nie był przekonany iż jestem otoczony wiernymi poddanymi, którzy dzielą ze mną odrazę przeciw tey zbrodni, a razem żal z utraty tak mądrego i szlachetnego Króla. Ten tak szlachetnie szacowany Monarcha prawdziwe dobro, honor, i moc państwa swojego poczytywał zawsze za najwyższy cel życzeń swoich, bodayby nikt odtąd czystych iego zamiarów na złe nie tłómaczył, gdy bieg rzeczy i wypadków ktore przeżyliśmy, coraz nas bardzley przekonują o mądrości iego ustaw i czyłności zamiarów.

Odziedziczywszy wraz z tronem oycy moiego miłość ku Ludowi, niczego bardzley nie życzę iak abym znalazł w was też samą przychylność i wierność iaką okazywaliście dla Oycy moiego, i aby na tym seymie takąż sama iak za czasów iego iedność i zgoda panowały, do których was tak często zachęcałem, a bez których żadne Państwo utrzymać się nie może.

Zachęcając was wiernych moich poddanych w najuroczytszym sposobie do pełnienia obowiązków tak względem mnie iak względem was samych, nie mogę zapomnieć o ważności i trudności moich własnych. Wyniesiony na Tron, z którego tyłu Królów państwem *Szwedzkim* zarządzało, powinienem był lękać się, iż nie potrafię tak ciężkiego iakbym chciał dopełnić powołania, gdy iednak z drugiey strony

uważam stałe moje przedsięwzięcie dopełnienia włożonych obowiązków wedle możności mojej, gdy mam wzgląd w tej mierze na wsparcie i łaskę Najwyższego, i gdy przytym spodziewam się coraz bardziej być przekonanym, iż panuję nad poddanymi, którzy tak iak ja bez żadnych prywatnych widoków dobro oyczyzny jedynie w zamiarze mają, i o choczko wraz zenną przykładają się do dopomożenia krajowi w potrzebach jego, a razem wstrzymania nadużyciów, które gdyby nie były zniesione, mogłyby dobro kraju o zgubę przyprowadzić, przeto z takowym przekonaniem w ciągu trzech lat potrafiłem oprzeć się wszelkim trudnościom, i zawadam dla szukania teraz środków, przez które przychody kraju pomnożone być mogą, bądź przez pożyteczne urządzenia, bądź przez ścisłą ekonomikę, sądząc, iż to jest jedyny i prawdziwy środek do utrzymania kraju w stanie kwitującym.

W dalszym ciągu mowy wystawia Król potrzebę wprowadzenia kursu pieniężnego lepszego i stałego niż dotąd był, gdyż terazniejszy powstałszy z ciężącego długu krajowego zamiarom Króla kładł zawsze zawady, oświadczył potym, iż z koronacją swoją wstrzymał się dopoty, dopoki przez urodzenie Syna Tronu Szwedzkiego nie zyskał zupełnego zabezpieczenia. Synowi temu dał imię Gustaw, które w wielorakim względzie drogim i szacownym jest dla oyczyzny, i ma nadzieję takie mu dać wychowanie, aby godnym się stał imienia tego. Nakoniec czyni sobie nadzieję zgody i jedności na seymie, dla uskutecznienia wszystkiego, co tylko z dobrem kraju uznane będzie.

Na dniu wczorajszym podał Król seymowi propozycje do roztrząsania 1) Względem skarbu. 2) Względem lepszego rozkładu podatków. 3) Względem poprawy księgi praw. 4) Względem tajnych okoliczności to jest związków politycznych Szwecyi. Do każdego z tych przedmiotów 4. oddzielne komisyje są wyznaczone.

Co się tycze pierwszego przedmiotu, Król chce złożyć stan skarbu iaki zastał przy wstąpieniu na Tron, i iaki teraz się znajduje. Co się tycze podatków, Sejm w zezwolone w roku 1789. i 1792. podatki ma weyrzeć i bardziej proporcjonalny ich rozkład uczynić. Co się tycze poprawy księgi praw cywilnych, ta lubo jest jedną z najlepszych w Europie, że jednak we wszystkich prawach terazniejszych państw Europejskich pozostały jeszcze mniej więcej szczątki Praw Feudalnych, przeto poprawa w tej mierze uczyniona być musi.

(Feudalność jest to przywiązanie ludzi do gruntu, ztąd to u prawników wieśniak nazywał się *adstrictus adglebam* przywiązany do gruntu tak dalece iż ziemia przedawana była ze wszystkimi będącymi na niej rolami, lasami, bydłem i ludźmi.)

Deputowany z stanu rolniczego Paweł Pehrson który się na przeszłym Seymie bardzo wlaścił przez wymowę i zdrowy rozsądek, obranym teraz będąc na nowo, nie został przyjętym, przez wzgląd iak mówią oświadczonego przez niego zaślada swoich. Pomimo tego jednak Król odebrał wielorakie dowody przywiązania poddanych swoich. Pomiędzy innemi w Örebro mieszczanie wypręgli poiażd jego i ciągnęli sanie aż do zamku. Koronacja na dzień 26. jest przeznaczona, hołd ma być składany pod otwartym niebem, dla Królowy tylko wystawiona jest łoża, przez wzgląd na ostrą porę roku.

z Berny dnia 10. Marca.

Na dniu 3. już nakoniec uchwalony został pierwszy tytuł nowej Konstytucyi Helweckiej. Senat przysłał go do Wielkiej Rady w następującej osnowie:

ZASADY

Pod opieką Istoty Najwyższej, Lud Helwecki zasadza Konstytucyą swoją na jedności i niepodległości, na wolności i równości Praw, ogłaszając ją uroczystie w następującym sposobie:

1. Rzplta Helwecka jest jedna i nierozdzielna, wolna i niepodległa.

2. Zbiór obywateli jest jedynym Zwierzchnikiem, od którego tylko jednego wszelka pochodzi władza. Forma Rządu jest demokratyczna, tak jednak, iż sam Lud nie rządzi, lecz wybiera sobie swych reprezentantów. Wszystkie Prawa wychodzą pod imieniem Ludu.

3. Władza prawodawcza, sądownicza i wykonawcza nigdy razem połączone być nie mają.

4. Zaden urząd krajowy nie będzie dożywotnim, a duchowny nigdy razem z cywilnym przez jednego obywatela nie ma być sprawowanym.

5. Wszyscy obywatele i każdy z osobna mają równe prawa. Nie ma żadnego dziedzicznego tytułu, ani różnicy urodzenia. Szwajcar jest samemu tylko prawu podległym, które dla wszystkich i dla każdego jest jednakowym czy to w opiece, czy w karaniu.

6. Każdy obywatel w całym okręgu Rzpltey ma zupełną wolność zarobku i handlowania. Jednostajny kurs pieniężny, miara i waga wprowadzone być mają.

7. Każdy obywatel w całym okręgu Rzpltey

może tam osiąść, gdzie mu się podobać będzie.

8. Każda własność okręgu zostanie niewzruszoną, a zarządzenie gruntami okręgowymi należy od tych którzy udział ich mają.

9. Żadne prawo nie może mieć mocy na czas przeszły

10. Nikt nie może być aresztowanym, więzionym, przed sąd pociągniętym lub sądzonym tylko na mocy prawa, i w sposobie przez prawo w rozmaitych przypadkach przepisany. Każdemu aresztowanemu powinien być pokazany rozkaz na piśmie do aresztowania jego, i tenże w przeciągu 24. godzin powinien być od przyzwoitego sędziego wysłuchany.

11. Religia Chrześcijańska tak katolickiego jak protestanckiego wyznania, równie służba ich Boża, zostaną nienaruszenie wolnemi dla każdego pod szczególną opieką Rządu.

12. Każdy ma prawo do udzielenia innym, myśli swoich bądź ustnie, bądź na piśmie, bądź drukiem. Prawo oznaczy przewinienia w tej mierze, równie jak karę przeciw nim.

13. Instytut Narodowy i inne ustawy, do wydoskonalenia kunsztów i nauk równie jak do uformowania młodzieży stanu duchownego mają być zaprowadzone.

14. Praca ma być dana w potrzebie zostającym, wsparcie ubogim, nagroda rannym za Ojczyznę, opieka nad pozostawionymi po zmarłych wojownikach dziećmi, i nigdzie żebractwo cierpiącym nie będzie.

15. Na żadnym gruncie ziemi nie może się znajdować wieczny, ani odkupić się nie mogący czynsz lub pańszczyzna. Wszystkie grunta podlegają sprzedaży i zamianie.

16. Nikt do odstąpienia własności przypuszczonym być od rządu nie może, prócz potrzeby prawem uznanej i za zupełną w tej mierze nagrodą.

17. Podatki na potrzeby krajowe mają być corocznie oznaczone w proporcją majątku i przychodów.

18. Zapłata urzędników publicznych będzie dawana w miarę intereffów przez nich odbywanych.

19. Każdy obywatel ma prawo podawania petycyow prosto pierwszym władzom Rzpłtey.

(Podpisano) Prezydent Senatu Bey.

z Zurich dnia 19. Marca.

Zda się, iż Wojska po większej części już przybyły na miejsca sobie przeznaczone, przynajmniej już więcej nie przechodzą przez nasze miasto. Część kawalerii stoi jeszcze w kantonie Bern, a reszta tedy znajduje się daleko w tyle, gdyż już nie jest podobna wybierać furazów w okolicach Renu.

Generał Lecourbe udał się dnia 15 do Bazylei dla widzenia się z G. Moreau. Rozumiano

że zamiarem było jego podróży odebrać rozkazy względem zaczęcia kampanii, lecz do tego momentu nie dała się widzieć tak częste pomiędzy wojskami jak przedtym poruszenia. Wszyscy żołnierze odebrali żołd dwumiesięczny. Patrol *Austryacki* przeszedł Ren pod *d'Alstätten* w *Rheinthal*.

z Frankfortu dnia 18 Marca.

Korpus *Kondeusza*, który dnia 10 t. m. odebrał rozkaz powrócić na dawne swe stanowiska na *Wotyń*, przeszedł na żołąd *Angielski*, ma wkrótce opasać *Lintz*, udać się nad *Ren* dla złączenia się z wojskami *Palatyno-Bawarskiemi* podobnie na żołądzie *Angielskim* będącemi.

Hrabia *Lehrbach* jest tu niezwłocznie oczekiwany, dążąc do *Donaueschingen*, miał już wczoraj przybyć do *Augsburga*.

Donoszą z *Konstancji* d. 13 że już wszystko jest w pogotowiu do rozpoczęcia kampanii, i że co moment wyglądają tylko mających się rozpocząć kroków nieprzyjacielskich.

Podług ostatnich listów z *Stuazburga* ożenienie Generała *Moreau* z Panną *Franck* córką bankiera jeszcze nie nastąpiło.

z Mannheimu dnia 24. Marca.

Korpus wojsk *Francuzkich* przybyły do *Frankenthal* pokazał się wczoraj po południu blisko *Oggersheim* i w lasach *Friesenheim*; ucierał się przez niejaki czas z forpaczami *Austryackimi* na lewym brzegu *Renu*, lecz bez żadnego skutku. Tego rana o świcie *Francuzi* pokazali się w przewyższającej się naprzeciw stanowiska szanцу *Renńskiego*: oddział wojska *Austryackiego* który w nim był, przepłynął *Ren* na statkach nie poniosłszy najmniejszej straty. *Francuzi* zostawili w tym stanowisku 50 ludzi, udali się w drogę ku *Oggersheim* około godziny 10.

Dnia 25. Marca.

Oprocz akcyi, która onegdaj zaszła około *Triesonheim* i wczoraj rano w naszych okolicach, przyszło także do bitwy nie daleko *Spiry*, gdzie *Austryacy* atakowali, przeprawili się przez *Ren* naprzeciw tego miasta z dnia 23 na 24 zabrali pikietę nieprzyjacielską z jednym officerem, i odeśłali ją na 3 statkach, które zabrali na lewym brzegu. Stratę którą *Austryacy* ponieśli wczoraj podczas ataku przed szancem *Nadreńskim* jest z 3 ludzi zabitych i 8 rannych, pomiędzy którymi znajduje się dwóch przewoźników, zostających w służbie *Palatyna Renu*.

z Ratyzbony dnia 22 Marca.

Oczekują tu codziennie Arcy-Xicia *Karola* który ma udać się przez to miasto do *Wiednia*. Wieść rozchodzi się że wojska *Elektora Bawarskiego*, które miały się złączyć pod *Do-*

uauwerth, dla odbycia Rewii, i ztamtąd udać się do armij, odebrały rozkaz zostać na miejscu.

z Ausburga dnia 22. Marca.

Dzisiaj, o godzinie w poł do 4 po obiedzie Arcy-Xiąże Karol przybył do tego Miasta i wyjechał do pałacu Elektora Trewirskiego. Jutro ma wyjechać do Monachium.

Donoszą z nad brzegów jeziora Konstancyeńskiego że niektóre kompanie strzelców Tyrolskich z ochotników złożone odebrały świeżo rozkaz udać się nad granice Szwajcaryi i Gryzonow, które zdają się być zagrożone bliskim atakiem od Francuzów. Przednie stráže Austriackie odebrały nowe posiłki tak w wojsku jak i w artylleryi, i milicje są w każdym momencie gotowe do marszu. G. F. M. baron de Hiller będzie dowodzić korpusem, który stoi w okolicach de Bregenz.

Zapewniają tu o zawarciu umowy pomiędzy Dworami Petersburskim, Londyńskim, Neapolitańskim i Portugalskim, na mocy ktorey Malta będzie oddana kawalerom tegoż Imienia, a garnizon na przyszłość składać się ma z wojsk Moskiewskich, Angielskich i Neapolitańskich.

z Lizbony dnia 19. Lutego.

Został tu ogłoszony wyrok Xiążęcia Regenta, który nakazuje reformę 4 kompaniów w każdym Regimentzie jazdy, na fundamencie tej odmiany każdy z nich będzie się składał z 8 kompaniów. Procz tego zapewniają, iż mają być dozwolone urlopy kwartałowe dla trzeciej części piechoty w całym wojsku, z tym tylko warunkiem, aby urlopowani na pierwsze wezwanie mogli się stawić w swych względnie korpusach. Urządzenia takowe kazał się domniemywać powszechnie, że Rząd pracuje nad zawarciem pokoju, i że jest prawie pewnym otrzymaniu go.

Jeden Francuzki korsarz przedarł się przed wczoraj rano do tutejszego portu, z 4 okrętów Angielskich naładowanych różnemi towarami, a już blisko wpłynienia do portu będących, zachwycił dwa pod bateryami okopowemi, w oczach mieszkańców i garnizonu Cascaes. Korsarz ten dał powód do fałszywego alarmu. Mniemano zrazu, iż to eskadra z Brest była widziana blisko brzegów, i natychmiast były wydane rozkazy do wszystkich wojsk strzegących brzegów, aby były gotowe w do marszu.

Drugiego dnia po pokazaniu się tego korsarza fregata Angielska dniem wprzód przypłynawszy rozpuściła żagle dla ścigania go; lecz rachują, iż korsarz uprzedziwszy ją 30. godzinami będzie mógł z swemi zdobyczami zawinąć do portu Vigo w Hiszpanij.

z Wenecyi dnia 15. Marca.

Wybór Papieża był ogłoszony tu wczoraj sposobem zwyczajnym; pierwszy Dyakon dał się widzieć w wielkim oknie klasztoru S. Jerzego stojącego na placu tegoż nazwiska, uwiadomił lud przytomny o wyborze nowego Papieża przez S. Kollegium. Wkrótce potem uderzono we wszystkie dzwony, armaty znajdujące się na wałach miasta i na statkach krążących po kanale słyszeć się dały. Po południu zaraz nowy Papież odebrał od wszystkich kardynałów hołd wierności, którzy całowali jego stopy i ręce; inni prałaci i szlachta byli potem do niego wpuszczeni.

Wybor Papieża został przez to przyspieszonym, iż obie główne partye Bellisomego i Mattei w konklawe będące, zrobiły z sobą układ, podług którego każda partya wybrała z pomiędzy siebie 5 członków i zgodziły się na to, iż jeżeli wielka liczba kresek na jednego Kardynała wypadnie, na owczas druga partya przyłączy się do tego wyboru. Tym sposobem wybór stał się prawie jednomyślnie.

Gdy w początku roku 1797. Buonaparte rozniewany przeciw Rzymowi maszerował i pod Imola pierwsze zaszczyły utarczki, Chiaramonti wyszedł naprzeciw temu Generałowi i na klęczkach błagał go o przebaczenie miasta i mieszkańców jego, iakoż miasto pod owczas zupełnie oszczędzone było. Zaprosił do siebie Buonapartego i wszystkich przechodzących potem generałów. Jego listy Pasterkie rzadkie szczęście miały, iż w Rzymie dobrze przyjmowanymi były, wszyscy szczeni go iako łagodnego, cierpliwego, z zimną krwią rozważającego rzeczy i oyców ubogich. W roku dziesiątym wdział on już sukienkę Benedyktyńską. Zakonnicy ci na wyspie St. Giorgio mieszkający, wielką z wyboru jego radość okazują. Nowy Papież jest miennego wzrostu i mocney konstytucyi, ma czarne włosy i szanowną postać. Zapewniają, iż mieszkać będzie tymczasowo w Wenecyi w klasztorze zakonu swego.

Od granic Włoskich d. 22. Marca.

Generał Akton ożenił się z własną synowicą 14. lat mającą.

Czy eskadra Francuzka która z Tulonu wypłynęła, szczęśliwie stanęła w Malcie, lub czy okręt liniowy Genereux płynący iey za załogę wziętym został od Anglików, czy nakoniec okręt z Egiptu płynący z 150. officerami i Generałem Desaix także schwytanym został, dotąd nie z pewnością nie wiemy, a jednakże wszystko to się dzieje na morzach Europejskich. A ktoż dopiero może z pewnością twierdzić o tym co się dzieje w Egipcie, kiedy żaden urzędowy rapport nie potwierdza, tego, co tylko z słyszenia jedna Gazeta z drugiey przepisuje.

DODATEK.

D O D A T E K

DO

GAZETY KORRESPONDENTA

Z WARSZAWY DNIA 8. KWIETNIA ROKU 1800. we WTOREK.

z Paryża dnia 22. Marca.

Pierwszy Konsul odbiera wiele listów od Obywatelów spieszących z oświadczeniem mu swego przywiązania do Rządu i chęci z iaką pałaia złączyć swoje usiłowania z jego własnymi dla zdobycia pokoiu. Tchnięty ich poświęceniem się, odbiera to zapewnienie z największym uczuciem. Chwata czeka ich w *Dijon*. Gdy się złączą wszyscy pod chorągwie armii odwodowej, wtenczas odda im dzięki i pochwały za ich gorliwość. (Wypis z Dziennika urzędowego.)

Telegraf doniósł nam następującą wiadomość pod d. 20 Marca z *Brest*. Fregata *Angielska Danae* od 32 armat wraz z konwojem z 50 żaglow złożonym, weszła do stanowiska przed portem będącego, ponieważ ekwipaż tej fregaty zbuntował się.

List z *Dijon* pod d. 12. Lutego donosi, że jeńcy wojenni, zakładnicy *Piemontscy*, *Toskańscy* i legion *Włoski* opuszczają naszą okolicę.— Pierwsi udają się nad rzekę *Semur*, do *Bar* nad *Sekwaną* i t. d. Drugi idą tymczasowo do *Maçon*. O przeznaczeniu legionu *Włoskiego* nie jeszcze pewnego nie wiemy. *Buona-parte* mieszkać będzie w domu *Esmonin* na przeciw głównej kwatery. Administracya municypalna zatrudnia się obmyśleniem pomieszek dla Generałów. Przyjazd sekretarza interesów zewnętrznych rokuie nam prędkie przybycie *Ob. Talleyrand*. Zdaie się być rzeczą podobną do prawdy, że ciało dyplomatyczne towarzyszyć będzie temu ministrowi. Municypalność odebrała już rozkazy dotyczące obmyślenia pomieszek dla Gwardyi konnej.

Listy z *Szwajcaryi* pod d. 22 Marca donoszą, że armia *Francuzka* zebrała się nad *Renem*, że wiele korpusów wojsk ściągniętych do *Sargan*, oczekiwały co moment na rozkaz dla udania się ku *Maiefeld*, gdzie *Austryacy* zgromadzili swoje sily w celu bronienia przeyscia *Francuzom* przez *Ren*.

Obywatel *Duval* ex-minister Politycy mianowany jest kandydatem do senatu konserwatorów przez Ciało Prawodawcze.

Wiadomość rozgłoszona przez kilka dzienników *Paryzkich*, iakoby *Moskale* znajdujący się w *Jernsey* i *Guernsey* mieli wypłynąć na morze *Baltyckie*, zupełnie jest fałszywa; zdaie się owszem, iż przygotowania czynione w *Anglii* mają być przeznaczone do wyprawy albo przeciw *Hollandyi*, albo przeciw *Francyi*. *Camille fourdan* przybył tu do *Paryża* od kilku dni.

Gazeta *Liguryjska* pod d. 1. Marca (10. *Ventose*) donosi o przybyciu wielu statków natarowanych zbożem do *Genui*. Spodziewaia się ich jeszcze więcej. Donosi niektóre szczeguly o insurgentach doliny *Fontanabuona*. Taż sama gazeta niżej wyraża, że *Francuzi* potykają się z nieprzyjacielem.—*Lalley*, *Dufresne* mający lat 22, rodem z *Paryża*, szef *Szuanów* wzięty z bronią w rękę po uspokoieniu *Wandei*, ikazany jest na śmierć d. 15 t. m. przez kommissyą wojenną w mieście *Wannes*.

Zawsze jest pewną rzeczą, że pierwszy Konsul uda się do *Dijon* w ciągu miesiąca *Germinal*, lecz czas jego odjazdu nie jest jeszcze z pewnością oznaczony. Będzie on poprzedzonym od mnostwa Artystów spieszących się z przygotowaniem tam dla niego festynów, komedyanci, tanecznicy i muzykanci, sam nawet *Franconi* z swemi pantominami udadzą się w podróż do tego miasta. Obywatel *Garnerin* przygotowywa się odbyć 15tą podróż powietrzną do *Dijon*, gdzie okaże doświadczenie z *Parachute* i z pochodnią *Marsa*, ten ostatni wynalazek służy do oświecenia woyska i wyśledzenia obrotów nieprzyjacielskich w czasie ciemnej nocy. (Publiciste.)

Generał *Rey* ma zlecenie organizowania artylleryi w armii odwodowej.

Wyrok Konsulow rozciąga się do obrońców oyczyny zatrudnionych w *Ludwisarniach*, kuźniach, w młynach prochowych &c. do urządzeń prawa 12. *Termidor* roku 7go, które upoważnia zezwolenie na 3000. trupow czasowych.

Generał *D'Autichamp* jeden z dowódcow *Szuanów* który najpierw do pacyfikacyi w Departamentach zachodnich przytąpił, jest

niebezpiecznie chory na fluxyą piersi. Dzień wczorajszy był dziewiątym iego choroby, i już o ozdrowieniu iego zupełnie zwątpiono.

Prefekt *Paryża* już rozpoczął swoje urządowanie. Pierwszy iego wyrok stosuje się do konfrypcyjnych których ma dostawić Departament *Sekwany*, a których liczba ma wynosić 918. Będą oni rozłożonemi na 16. kantonów wiejskich i 12. wydziałów miasta *Paryża*. Zaciąg zacznie się od młodszych w wieku. Przez jeden artykuł tego wyroku, Obywatele są proszeni aby podatki w iak najkrotszym czasie składali.

Zdaie się że Trybunał zdobyczow morskich, ktorego utworzenie jest w robocie, będzie się składał z 8. członków, nierachując Prezydenta i Kommissarza rządowego.

Od dwóch dni rozchodzi się pogłoska, że armia *Egiptu* niezabawem powroci do *Francyi*.

Mercier już nie chce żeby się słońce obracało około ziemi; oświadczył on to zdanie swoje na sefjy Lyceum dnia 29. *Pluviose*. Nic nie jest śmiesznieszego podług niego, iak wyobrażać sobie machinę ziemską okrągłą obracającą się iak *Indyk* na rożnie około ogniska słonecznego. Utrzymaie także, że *Astronomia* nie jest czym innym, iak tylko *Astrologia*, że jest 500. sposobow dostrzegania *Natury* nierachując w to sposobu pewnego, i nareszcie podaje projekt detronizacyi *Newtona*.

Wyrok Konsulow d. 29. *Ventose* (20. *Marca*.)

Artykuł I. W każdym głównym mieście Departamentu na największym placu, będzie wystawiona kolumna na pamiątkę męźnych wojowników Departamentu poległych w obrobie oyczyzny i wolności.—II. Na tej kolumnie będą wyrte imiona wszystkich wojskowych zamieszkałych w Departamencie, którzy dyfingwując się przez czyny bohaterskie poległą na placu boju.—III. Zadnego żyjącego człowieka imie nie będzie mogło być na tej kolumnie umieszczonym, wyjąwszy tych wojskowych, którzy na fundamencie wyroku 4. *Ni vos* otrzymają pałasze, fuzye lub granaty honorowe.—IV. W *Paryżu* oprócz kolumny Departamentu *Sekwany*, będzie wystawiona na placu *Vendôme* wielka kolumna Narodowa w pośrodk placu zgody.—V. Imiona wojskowych poległych którzy znaczne przysługi dla Narodu poczynili, będą wyrte na kolumnie Narodowej.—VI. Rady Departamentowe obowiązane są uchwalić na najbliższej sefjy za nominacyą Prefekta, których wojskowych imiona powinny już być wyrtemi na kolumnie departamentowej.—VII. Koszt na kolumny departamentowej będzie wzięty z *centimow doatkowych*. Minister wewnętrznych interesow ozna-

czy na to *maximum*.—VIII. Koszt na kolumnę Narodową będzie wzięty ze skarbu publicznego.—IX. Kształt i rozmiary kolumn będą oznaczone przez sąd Artystow, a approbowane przez Ministra interesow wewnętrznych, ktoru wykonanie niniejszego wyroku jest powierzone.

Na sefjy Trybunatu dnia 19. Konsyliarze stanu *Chaptal*, *Petiet* i *Moreau* z *St Mery* byli wprowadzonemi; pierwszy zabrał głos i tłumaczył się w następującej prawie osnowie: Jutro kończy się wasza pierwsza sefjya Prawodawcza, i chociaż iey przeciag trwał tylko kilka momentow, był jednak wystarczającym dla okazania że dzisiejsza konstytucya i wybrani urzędnicy mogli zdziałać szczęście Ludu. Nie są jeszcze zbyt od nas odległe owe smutne czasy, w których fakcyje przywłaszczyły sobie chlubny tytuł Reprezentacyi Narodowej, kiedy świątynia ustaw zdawała się być miejscem przeznaczonym dla zapasników; kiedy wszystko był reprezentowanym przez Narodu, kiedy wszystko było szanowanym przez cnoty; kiedy wszystkie wyobrażenia sprawiedliwości ludzkości i uczynności były zupełnie przytłumionemi. Władza Wykonawcza, tak z swojej organizacyi słaba, nie mogła rządzić inaczej tylko przez podstęp i tyraniją; nie była dosyć silną, iżby miała być sprawiedliwą; kolejno była tyranem albo niewolnikiem, poświęcała Reprezentacyą Narodową, albo bywała dla niej poświęconą. Dzień 18 *Brumaire* zwrocił Narod do iego pierwsiastkowych wyobrażeń; Szał ustał i miejsce czczej godnemu Rozumowi; na miejsce burzliwych obrad, nastąpiła zaciśza; mądrość Praw usadowiła się na miejscu podsuwanych od wściekłości Rad. Pierwsze Władze ożywione jednakową żądzą, postępują do iednego celu, wystawiają wzor iedności zgody i chęciow godnych naśladowania. Tak cudowna zgodność nie zostawiając najmnieyszej potuchy fakcyom, sprawiła, iż takowe haniebne spory zupełnie ustały. Lud *Francuzki* niedoświadcza już odtąd owej ponurej niespokojności, będącej przepowiednim następic mającej burzy znakiem, po pierwszy dopiero raz w tyle lat oświadcza swoje życzenia za pomyślność Rządu, który sobie sam nadał. Przed 18. *Brumaire*, klęski naszych armiow, nieład Administracyi, upadek kredytu publicznego wtrącał Rząd z błędu w błąd; łudził się względem przyczyn tych nieszczęść; przypisywał je ludziom ktorym powierzał wykonanie swych zleceń. Z takowej zasady wyniknęły Prawa względem zakładników; względem krewnych emigrantow, względem przymuszonej pożyczki &c. Nowy Rząd wiedział, że aby być filnym, należy

zacząć od pokazania się sprawiedliwym. Prawo względem zakładników zostało odwołane; osoby nie są teraz odpowiedzialne za błędy swych krewnych; lekkie podatki zastrębiły nieysce przymuszonej pożyczki; deportowani bez sądu, zostali przywroceni Familiom; pierwsi budownicy gmachu wolności są do nas przywołanemi.

Dokazano wiele gdy to złe naprawionym było; zostawało jeszcze, iżby przywrócić pokoy wewnątrz, i zabezpieczyć własność każdego przez organizacją sądowniczą i administracyjną. Departamenta Zachodnie będące obcemi względem tworzących się fakcyow, przywiązały się znowu do Rządu, który tylko potrzebował przygotowań wojskowych dla uśmierzania 18 Departamentow skropionych krwią więcej niż 100,000. Francuzow, w czasie panującego postrachu. Bohater, któremu winniśmy to dobrodziejstwo, chciał równie nadać pokoy Europie. Potomność z rozrzewnieniem wspominać będzie owe słowa pierwszego Konsula do Anglij: „Czyż nie masz już żadnego sposobu porozumienia się?” Odpowiedź tego Rządu brzmi dotąd w naszych oburzonych gniwem uszach. Do całego Narodu należy teraz zmacać tę haniebną nam wyrządzoną wżgardę: zemsta ta będzie frogą: przytomność pierwszego Konsula w obozie, zgromadzi o koło niego tych wszystkich, którzy szczycą się we Francji honorem i odwagą. Tym czasem gdy Anglia rozprasza po Europie złoto i siew; narody sprzymierzone koiarzą coraz ściśley swe związki: Rząd może dziś liczyć przyjaciół, gdy dawniej miał tylko sprzymierzeńców. Bardzo wiele zrobiono dla kredytu publicznego, skoro zamknięto listę emigrantow i właśnie od tej epoki rachować można exstencją własnościow we Francji. Samo tylko nieszczęście znajdzie swe wsparcie w jego wykonaniu, a zbrodnia znajdzie tam sprawiedliwe ukaranie. Na wzor Anglij i Stanow Zjednoczonych Ameryki, Rząd dopomógł ustanowieniu banku, a już mamy z niego pomysły wypadki.

Co tylko zwrociliście uwagę waszą na przytułek ubóstwa, a już dobroczynne Prawo uchwały pieniężney zapewnia wsparcie dla nieszczęśliwych. Te są prace w czasie krótkiego waszego urzędowania dopełnione. Jakkolwiek jest wielkie dobro któreście zrobili, możecie jeszcze nierownie go powiększyć. Obawiacie się, aby Prawo dane Prefektom względem listy sędziow, nie było zamachen przeciwy tak mądrymu ustanowieniu. Rząd dzielił z wami tę troskliwość, i wkrótce będzie wam podany projekt w tej mierze, aż dopóki nie będzie można ułożyć tej listy stosownie do

listy wybranych od ludu. Będzie wam także wkrótce podany projekt stosowny do nadużyć, iakie za sobą pociąga ustawa względem ulagodzenia praw ostrych.

Mowca kończy czytaniem aktu, na mocy którego podług Art: 34 konstytucyi przedłuża się. Ciało Prawodawcze od 1 Germinal do 10. tegoż miesiąca.

Prezydent odpowiada mowcom Rządu.

Trybunat nakazuje drukowanie obydwóch mow.

Wzięto znowu pod rozwayę pytanie względem prawa testamentow.

Andrieux zbina projekt iako przeciwny ustawom republikańskim, przeciwny prawom natury i równości. Na jego wniosek dekretoowano, iż będzie czytane z Trybuny zdanie Miraba do tego stosowne, które nazajutrz po jego śmierci było czytane przez Talleyranda-Perigord.

Senat Konserwatorow donosi, iż mianował do Ciała Prawodawczego Ob. *Ramond* bywszego Prawodawcę.

z Szwabij dnia 21. Marca.

Obie armie nad brzegami *Renu* stoją naprzeciw siebie. General *Moreau* całą siłę ściga do *Szwajcaryi* ku wąwozom prowadzącym do *Włoch*, żywności zaś z głębi *Francyi* każe sobie dostawiać. General *Kray* ściga infanterją ku *Bregenz* i *Gryzonom*. Wszystko oznacza bliskie kampanij rozpoczęcie.

Zony officerow i żołnierzy *Austryackich* musiały odiechać od armij. Urlopowani zostali przywołanemi, i armia w momencie wyruszyć może. Wzdłuż *Szwajcaryi* kordon jest wzmoconiony, równie iak całe lewe skrzydło armij.

z Moguncyi dnia 24. Marca.

Wszystkie statki i czołna znajdujące się na prawym brzegu *Renu*, tak powyżey iak poniżey naszego miasta były sprowadzone na tę stronę. Zabroniono także iechać ztąd do *Kasel*.

Wszystko zdaie się zapowiadać bliskie otwarcie kampanij. Większa część sił *Francuzkich* udała się ku *Szwajcaryi*.

z Warszawy dnia 8 Kwietnia.

Z dnia 5. na 6 w nocy o godzinie drugiej nagle wzebranie *Wisły* na puł czwartą lokcia sprawiło wielką powódź, która w nadbrzeżnych okolicach miała naszego nie małe szkody przynieść.

Z Krakowa.— Zasmucił tutajże Miasło, i całą publiczność rozlaniem się swoim z żyjącemi s. p. *JO. Felixa Pawła Turfki Biskupa Krakowskiego*, Xiążę *Siewiński*. Orderow rożnych Kawaler, który dnia 31 Marca, pełen wieku i zasług, życie doczesne pobożną śmiercią na wieczno zamienił. Pamiętny ten mąż idąc przez wszystkie sto-

ppie znakomitych zasług w stanie i powołaniu swoim, sprawując w trzech następnie Dycezyach, *Chetniskiej, Luckiej, a nakoniec Krakowskiej* dołność Biskupią.

PUBLICANDUM.

Da die, zu dem bei Warschau belogenen Jagd Palais Mariemont gehörigen Wasen Mühle von zwey Gängen anderweit von Johannis a. c. ab auf ein oder mehrere hin tereinader folgende Jahre samt den dabey befindlichen Akerstückchen, worauf pptr: 20. Korzec Warschauer Getreide ausgefaet werden können, und den Wiesen, die jährlich ohngefähr zwey spännige Fuder heu liefern, verpachtet werden soll, des Behufs aber auf den 17ten des K. M. Aprill eine öffentliche Licitatation angeordnet ist, so kennen Pachtlustige sich an diesem tage um 9. uhr Vormittags auf der Königl: Kriegs- und Domainen Kammer in hiesigen Landes Collegium hause einfinden, und wenn ihnen zu vordere die Bedingungen unter welchen die Verpachtung geschehen soll, ihre Gebote erläutern lassen. Zum Mittheilen darf keiner der nicht gleich bey der Licitatation durch Beybringung eines gültigen Documents oder durch Erlegung des 5ten Theils vom offerirten Locazio Cantim leisterkann, admittirt werden, weswegen ein jeder Pachtlustiger sich zur Genügung dieses unbedingten Erfordernisses einzurichten hat. Die In stand setzung der Mühle und Sämtlichen gebäude wird übrigens noch im gegenwärtigen Jahre nach Möglichkeit erfolgen. — in Warschau den 25. März 1800, Königl: Südprouss. Krieger- und Domainen Cammer de Höym. de Goldbeck

Młyn wodny o dwóch kołach do Pałacu Marymontkiego pod Warszawą będącego, należący, wraz z rolami przynależnymi, znaydnąciami się, na których circa 20. korców Warszawskich zboża zasiać można, i Łakami, circa 20. wozow parokonnnych Siana na rok wydawających, ma być od 1. Jana roku bieżącego na rok jeden lub więcej po łobie następujące Lata, w Dzierzawę wypuszczony, i na ten koniec będzie na dniu 17. następującego miesiąca Kwietnia Licytacya publiczna. Zyczący łobie takowej Arendy mają się zaim w dniu wyznaczonym o godzinie gtey przedpołudniem na Kameron J. K. Mei Woienno-Ekonomiczney w Pałacu tutejszym Magistratur rządowych stawić i tamże, za uwzględnieniem poprzedniczym o kondycyach, pod ktorými Arenda takowa następić ma, oświadczyć oferty swoie. Do podania zaś oferty, żaden przypuszczony nie będzie, ktorzyby zaraz przy Licytacyi dla zabezpieczenia oferty swoiey iaki Dokument okazać, lub trzecią część oiarowanej arendowney Summy nie mógł złożyć; a zaim każdy ktorzy łobie tej arendy życzy, winien iest przyposobić się do uskutecznienia takowej konieczney Kondycyi. Naprawa Młyna i wszelkich budynkow, ieszcze w roku przyszłym po dług możności nastapi. — w Warszawie, dnia 25. Marca 1800.

Kamera J. K. Mei Prufs Południowych Woienno-Ekonomiczna.

Zum besten des statt habenden Tausch handels der in indischen Tuchfabriken ist beschloßen die seither verbotne Einfuhr des sogenannten Dabliner eigentlich Dubnower halbgarnen Schleders gegen eine zur Erhaltung der hiesigen Gerbereyen festgesetzte Abgabe von 10. procent und der Tinte mit einem fünfzehntel des Gefälle Betrags zum innern Debit in frey Neu-Ospreußen und Neuschlesien a dato an wiederum sud zu geben Da auch in Schlesien der Eingang dieses Leders erlaubt ist, so sollen die dahin durch Neupreussen gehenden Leder nicht die Abgabe von 10. procent sondern nur einen Passage zoll von 4. gr. pr. Centner entrichten die Einbringer aber gehalten seyn für den Uebersch der Gefälle a 10. procent entweder Pfand einzulegen oder einen Bürgen zu stellen, daß das zum Durchgang declarirte Leder auch wirklich nach Schlesien geht. Es wird dies daher dem Publico bekannt gemacht. Warschau den 12. März 1800.

Königl: Südprouss. Krieger- und Domainen Kammer.

Dla dobra eksyściującego handlu zamiany Fabryk sukiennych krajowych, postanowionym zostało; iż dotąd zakazane wprowadzanie pół wyprawnych Skur podszewowych Dublinskimi, czyli właściciwy Dubnowskimi zwanych, od których podatek dla utrzymania tutejszych Garbarni, a od wewnetrzney onych sprzedaży w Pruszech południowych, nowo wschodnich, i w nowym Śląsku, po 10. procentow i Tantiemy w 15tey części summy podatkowej postanowiony, dawniej optany bywał; to iest od daty dzisiejszey na nowo dozwolono. Po-

nieważ wchod takowego gatunku Skury, teraz i w Śląsku iest pozwołonym; przeto od Skur tamże przez Prusy Południowe transportować się mających, na miejsce Podatkow 10. Procentow dotąd opłacanego. Cto przechodnie tylko po 4. dobre gr: od cennary wybierane będzie. Osoby zaś Towar takowy wprowadzające obowiązane są, za pozostałą Resztę z podatku roci procentowego wypadająca, fant iaki złożyć lub też Kautora stawić, iż Transport wspomnioney Skury aktualnie do Śląska idzie. Czynnę więc Publiczności o tym wiadomo. W Warszawie dnia 12. Marca 1800.

Kamera J. K. Mei Prufs Południowych Woienno-Ekonomiczna.

Pałac do polowania Marymont zwany a pod Warszawą sytuowany, ma być, wraz z Dworkiem Blumnerowskim przy tymże Pałacu znajdującym się, a do ktorogo należą Karczmia, kawał gruntu onego od rociu blisko korcy Warszawskich wysiewu zboża i Łaka ppter 10. parokonnnych fur siana wydawaćca, od Wielkiej Nocy roku bieżącego, na rok jeden lub na więcej lat po sobie idących, wywłaszcy Młyn wodny ktorzy osobno wypuszczonym będzie, zadzierżawionym; i na ten koniec wyznaczona iest na dzień 19ty przyszłego Mca Kwietnia Licytacya publiczna, ktora na Kameron Krolowski Woienno-Ekonomiczney w tutejszym Pałacu Magistratur Krajowych na dniu wyznaczonym o godzinie gtey z rana odprawiać się zacznie. Zyczący sobie takowej Dzierzawę, mogą się na wyznaczonym znaydować Terminie, dla powzięcia dokładney wiadomości o kondycyach, pod ktorými Dzierżawa ta wypuszczoną być ma, iako też dla podania swych Ofert. — Każda z Osob Oferty swoie podawać chcących, winna się o to starać, aby zaraz przy Licytacyi była w stanie złożenia dostateczney Kaucyi za Ofertę swoią, bądź to przez okazanie iakiego ważnego Dokumentu lub też złożenie trzeciey części arendowney summy, bo inaczej nie będzie nikt do Licytacyi przypuszczonym. Działo się w Warszawie d. 25. Marca 1800.

Kamera J. K. Mei Prufs Południowych Woienno-Ekonomiczna. de Höym. de Goldbeck

DONIESIENIA.

Projekt szkoły bezpłatney tańca dla Teatru.

Przekonany o potrzebie ćwiczenia się w kunsztach i z własnego przez lat 20. w kraju tym doświadczenia zapewniwszy, iż zdatość Mieszkańcow przyprowadzić ich może do najwyższego stopnia doskonałości w jakimkolwiek bądź kunsztzie, powzięłem projekt założenia nowej szkoły tańca dla teatru. Dawne wspomnienie sukcesu iaki miała pierwsza szkoła informowana odemnie pod opieką s. p. Polkarbiego W. Xłwa Litewskiego, Tizenhaua, i wspierana potem przez s. p. Krola Jind Polskiego; iest pewną rekomyą gorliwości moiey w nowym tey piludze. Jeżeli aplikacya i zdatość powierzonych mi lubiektow, odpowiadzą życzeniom moim, łezczęśliwym się nazwę na widok odradzających się nowego *Michalka, Malitkij* i tylu innych lubiektow, ktorzy wraz zemną przykładowi się przez lat 12. do zabaw publiczności Warszawskiej. Oboż wiążek ten włożony na mnie przez winną tey publiczności wdzięczność, tym niższym ferem memu będzie, gdy mi poda sposobność przysłużenia się wielu familiom uczciwym i łezczęśliwym, nadając talent ich dzieciom. Osoby życzące sobie przysłać dzieci swe do tey szkoły, raczą przyprowadzić je do niżej podpisanego, mieszkającego na Długiej Ulicy w Pałacu Teppera pod Nrem 536. Młodzież oboyga płci przyjąta będzie od 12go do 15go roku i niżej podpisaney umowie się z rodzicami. Od d. 6. bieżącego Mca przyjmować ich będzie w mieszkaniu swym codziennie od 8mej do gtey rano i do 4tey go 3tey po południu.

Leducz.

Dł niektórych okoliczności, na terminie w Gazetach tutejszych i Intelligencyi oznaczonym Konie wraz z Wozem we wsi Zwidkiewiczanoy od zlodziow odebrane, sprzedane nie były, wywa się zaim właścicieli tych Konj, do okazania prawa własności na pewnych dowodach zasadzające się naleydalej do 24. Kwietnia r. b. przed niżej podpisanym Landratem; domsi się oraz, iż te konie obydwa są wafachy, jeden siwy lat 10. a drugi myszary lat 12. mający. A in casu niezgłoszenia się do dnia 24. Kwietnia r. b. też Konie z wozem dnia 25. presentis o godzinie 2. po południu przed pomieśzkaniem niżej podpisanego Landrata na S. Krzyżskiej Ulicy pod Nrem 1357. plus offerenti sprzedane zostają, o czym się Publiczności donosi. w Warszawie dnia 24. Marca 1800.

od SIERGACI w Warszawie u K. Kahle.

Kantor tej Gazety iest na Ulicy Sto-Jańskiej w Kamienicy JP. Hingla Nra 11: pod znakiem Okretu na pierwszym piętrec. — Exemplarz kosztuii gr. 20.